

Payroll Newsletter

01/2023

mazars

Obsah

V tomto čísle vám přinášíme informace o změnách ve mzdách od roku 2023

04	1.	Minimální mzda
05	2.	Zvýšení důchodů, výchovné
06	3.	Otcovská dovolená – Zákoník práce
06	4.	Nemocenské pojištění
08	5.	Pojistné na sociální pojištění
	5.1	Maximální vyměřovací základ
	5.2	Sleva na pojistném od 1.2.2023
10	6.	Zdravotní pojištění
10	7.	Daně
	7.1	Povinnost podat daňové přiznání
	7.2	Limit pro osvobození důchodů od daně
	7.3	Sleva na zastavenou exekuci
11	8.	Cestovní náhrady – stravné
12	9.	Srážky ze mzdy
12	10.	Lékařské prohlídky

1. Minimální mzda

Nařízením vlády č. 465/2022 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí, ve znění pozdějších předpisů, **dochází k 1. 1. 2023 ke zvýšení základní sazby minimální mzdy z 16 200 Kč na 17 300 Kč za měsíc.** Hodinová sazba minimální mzdy se zvyšuje z 96,40 Kč na **103,80 Kč při stanovené týdenní pracovní době 40 hodin. Zaručená mzda se od 1. 1. 2023 zvýší jen u prací zařazených do kategorie 1 a 8, pro ostatní skupiny prací zůstane výše zaručené mzdy v roce 2023 stejná jako v roce 2022.**

Skupina prací	rok 2023		rok 2022	
	Zaručená mzda hodinová	Zaručená mzda měsíční	Zaručená mzda hodinová	Zaručená mzda měsíční
1	103,80 Kč	17 300 Kč	96,40 Kč	16 200 Kč
2	106,50 Kč	17 900 Kč	106,50 Kč	17 900 Kč
3	117,50 Kč	19 700 Kč	117,50 Kč	19 700 Kč
4	129,80 Kč	21 800 Kč	129,80 Kč	21 800 Kč
5	143,30 Kč	24 100 Kč	143,30 Kč	24 100 Kč
6	158,20 Kč	26 600 Kč	158,20 Kč	26 600 Kč
7	174,70 Kč	29 400 Kč	174,70 Kč	29 400 Kč
8	207,60 Kč	34 600 Kč	192,80 Kč	32 400 Kč

2. Zvýšení důchodů

Nařízením vlády č. 290/2022 Sb. se mění výše základní výměry starobního, invalidního, vdovského, vdoveckého a sirotčího důchodu – pro rok 2023 činí **4 040 Kč**.

Důchody – starobní, invalidní, vdovské, vdovecké a sirotčí – přiznané před 1. lednem 2023 se zvyšují od splátky důchodu splatné po 31. prosinci 2022 tak, že:

- základní výměra důchodu se zvyšuje o 140 Kč měsíčně,
- procentní výměra důchodu se zvyšuje o 5,1 procentní výměry důchodu, která náleží ke dni, od něhož se procentní výměra zvyšuje,
- Procentní výměra se osobám ve starobním důchodu zvyšuje ještě o **výchovné**, které bude činit 500 Kč za každé jedno vychované dítě.

Výchovné

Účinnost zákona č. 323/2021 Sb., který novelizoval zákon o důchodovém pojištění, vstupuje v platnost k datu 1. 1. 2023.

- Jedná se o zvýšení důchodu a také jakousi odměnu osobám, které převážně pečovaly o děti a vychovávaly je.
- Činí 500 Kč měsíčně na jedno dítě. Aby se došlo k celkové výši, částka se vždy vynásobí počtem dětí, o které daná osoba pečovala.
- Nárok bude mít vždy jeden z rodičů, a to ten, který se o dítě staral více.
- Bude přiznáno i příjemcům starobních důchodů, které vznikly transformováním z invalidních důchodů. Na nekrácené výchovné budou mít nárok i vdovy, které pobírají krácený starobní důchod v souběhu s vyšším pozůstalostním důchodem.
- Nemusí o něj žádat ženy důchodkyně, kterým se díky dětem snižoval důchodový věk a ženy, které podají žádost o důchod do konce roku 2022. Žádost budou muset podávat ženy, kterým se výchova dětí nezapočítala, a muži, kteří vychovávali děti. U žádostí o starobní důchod po 31. 12. 2022 bude nutné žádost o výchovné uplatnit zároveň se žádostí o starobní důchod.
- Částka se bude od roku 2024 pravidelně valorizovat.

3. Otcovská dovolená – Zákoník práce

Dne 1. 12. 2022 vešla v účinnost novela, která zavádí otcovskou dovolenou jako důležitou osobní překážku v práci na straně zaměstnance. Dosud čerpali zaměstnanci v této situaci rodičovskou dovolenou.

Otcovská dovolená je jednou z dávek nemocenského pojištění a náleží otci dítěte v souvislosti s péčí o novorozené dítě v délce 2 týdnů (14 kalendářních dní).

Den nástupu si určuje zaměstnanec podle své potřeby v období 6 týdnů ode dne narození dítěte nebo jeho převzetí do péče.

Nově otcovská náleží i v případě, že se dítě narodilo mrtvé nebo zemřelo v období 6 týdnů ode dne narození, pokud nástup na tuto otcovskou nastal v období 6 týdnů ode dne narození dítěte.

Podmínky nároku jsou stejné jako dosud:

- účast na nemocenském pojištění otce v době nástupu na tuto dávku,
- otec je zapsán v rodném listě dítěte.

Kromě otců může mít nárok na otcovskou také pojištěnec (muž či žena) pečující o dítě, které převzal do péče nahrazující péči rodičů na základě rozhodnutí příslušného orgánu, pokud dítě ke dni převzetí do péče nedosáhlo 7 let věku.

4. Nemocenské pojištění

MPSV vyhlásilo ve Sdělení č. 319/2022 Sb. ze dne 19. 10. 2022 výši redukčních hranic pro úpravu denního vyměřovacího základu (DVZ) platných od 1. 1. 2023 pro **výpočet výše dávek nemocenského pojištění**. Nové redukční hranice jsou následující:

Rok		2022	2023
Redukční hranice v nemocenském pojištění	I.	1 298 Kč	1 345 Kč
	II.	1 946 Kč	2 017 Kč
	III.	3 892 Kč	4 033 Kč
Redukční hranice pro náhradu mzdy při DPN	I.	227,15 Kč	235,38 Kč
	II.	340,55 Kč	352,98 Kč
	III.	681,10 Kč	705,78 Kč

Na základě Sdělení MPSV č. 320/2022 se od 1. 1. 2023 **zvyšuje** rozhodný příjem pro vznik účasti na nemocenském pojištění na **4 000 Kč**.

5. Pojistné na sociální pojištění

5.1 Maximální vyměřovací základ

Maximální vyměřovací základ pro odvod pojistného na sociální zabezpečení v roce 2023 činí **1 935 552 Kč**. Jeho výše je stanovena jako 48násobek průměrné mzdy, která pro účely pojistného v roce 2023 činí **40 324 Kč** ($40\,324 \times 48 = 1\,935\,552$ Kč).

5.2 Sleva na pojistném od 1. 2. 2023

Od 1. února 2023 nabývá účinnosti zákon č. 216/2022 Sb., který novelizuje zákon č. 589/1999 Sb.

Na základě tohoto zákona **budou mít zaměstnavatelé možnost využít slevy na sociálním pojištění za kalendářní měsíc ve výši 5 % z úhrnu vyměřovacích základů zaměstnanců, na které je sleva uplatňována.**

Sleva se vztahuje pouze na zaměstnance v pracovním nebo služebním poměru, kteří:

- a) jsou starší 55 let
- b) pečují o dítě do 10 let
- c) pečují o osobu blízkou mladší 10 let, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni I., II. nebo III.
- d) se zároveň připravují na budoucí povolání studiem
- e) v období 1 roku před kalendářním měsícem, za který se sleva uplatňuje, absolvovali rekvalifikaci
- f) jsou zdravotně postižení
- g) jsou mladší 21 let

a **kterí pracují v rozmezí 8 až 30 hodin týdně** (nevztahuje se na zaměstnance mladší 21 let).

Slevu nelze uplatnit na zaměstnance pracující DPP nebo DPČ, na statutární zástupce firmy atd. **Podmínky** pro uplatnění slevy **musí být u zaměstnance splněny po celý kalendářní měsíc**, nebo po část měsíce v případě vzniku pracovního poměru nebo při ukončení pracovního poměru v průběhu kalendářního měsíce.

Jestliže zaměstnanec u téhož zaměstnavatele vykonává **více zaměstnání v pracovním poměru**, náleží sleva na pojistném jen z jednoho zaměstnání; **limit počtu hodin platí** pro všechna tato zaměstnání **dohromady**.

V případě, že zaměstnanec pracuje u více zaměstnavatelů, náleží sleva za kalendářní měsíc pouze jednomu zaměstnavateli. To, zda pro konkrétní fyzickou osobu má už nějaký zaměstnavatel evidován záměr uplatňovat slevu na pojistném, si bude moci zaměstnavatel ověřit po svém přihlášení do ePortálu ČSSZ, a to prostřednictvím nové služby „**Evidence záměru uplatňovat slevu na pojistném za zaměstnance**“.

Sleva na pojistném za zaměstnance nenáleží, pokud:

- je vyměřovací základ zaměstnance ze všech pracovních poměrů vyšší než 1,5 násobek průměrné mzdy (tj. 60 486 Kč)
- je vyměřovací základ zaměstnance ze všech pracovních poměrů připadajících na jednu hodinu vyšší než 1,15 % průměrné mzdy (463,73 Kč)
- je odpracovaná doba ze všech pracovních poměrů vyšší než 138 hodin.

Sleva na pojistném se zaokrouhluje na celé koruny nahoru a prvně ji bude možné uplatnit za měsíc únor 2023 (tj. ve výplatním termínu v březnu 2023).

Záměr uplatňovat slevu na pojistném za zaměstnance musí zaměstnavatel elektronicky oznámit ČSSZ prostřednictvím nového e-podání „**Oznámení záměru uplatňovat slevu na pojistném za zaměstnance**“, a to nejdříve 1 měsíc přede dnem, od kterého bude slevu na pojistném uplatňovat a nejpozději ve lhůtě pro podání přehledu o výši pojistného za kalendářní měsíc, za který slevu na pojistném za tohoto zaměstnance uplatňuje. Oznámení nelze podat dříve než podání o nástupu zaměstnance do zaměstnání.

Slevu na pojistném může zaměstnavatel uplatnit jen do dne splatnosti pojistného za kalendářní měsíc, za který sleva na pojistném náleží, a to na tiskopisu „**Přehled o výši pojistného pro rok 2023**“. Slevu zaměstnavatel pak odečte z částky stanoveného pojistného za příslušný kalendářní měsíc. Pokud zaměstnavatel odečte slevu na pojistném ve vyšší částce, než mohla být odečtena, bude částka, o kterou bylo pojistné takto zkráceno, považována za dluh na pojistném. Naopak jestliže bude z částky pojistného odečtena sleva na pojistném v nižší částce, než mohla být odečtena, nedoplatek na slevě na pojistném nevznikne.

6. Zdravotní pojištění

Minimální vyměřovací základ pro odvod zdravotního pojištění v roce 2023 činí 17 300 Kč za měsíc, minimální výše měsíčního pojistného činí 2 336 Kč ($17\,300 \times 13,5\% = 2\,336$ Kč).

Minimální výše pojistného na zdravotní pojištění u OSVČ hlavní činí 2 722 Kč.

7. Daně

Sleva na poplatníka i daňové zvýhodnění na děti zůstávají od 1. 1. 2023 beze změny.

7.1 Povinnost podat daňové přiznání

Ve Sbírce zákonů byl dne 2. 12. 2022 vyhlášen zákon č. 366/2022 Sb., jehož prostřednictvím dochází ke změnám v zákoně o daních z příjmů (ZDP).

S účinností od 1. 1. 2023 se mění výše limitů zdanitelných příjmů rozhodných pro povinnost podat daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob:

- dle § 38g odst. 1 ZDP se limit zvyšuje na 50 000 Kč (doposud byl tento limit nastaven na 15 000 Kč),
- dle § 38g odst. 2 ZDP se zvyšuje limit pro poplatníky s příjmy ze závislé činnosti, kteří mají další příjmy podle § 7 až § 10 ZDP přesahující 20 000 Kč (doposud byl tento limit 6 000 Kč).

Nové limity jsou platné pro daňové přiznání za rok 2023.

7.2 Zvýšení limitu pro osvobození důchodů od daně

Pravidelně vyplácené důchody jsou osvobozené od daně z příjmů, jestliže roční částka nepřesáhne 36násobek minimální mzdy. V roce 2022 byl limit 583 200 Kč, pro rok 2023 platí hranice 622 800 Kč.

7.3 Sleva na zastavenou exekuci

S účinností od 1. 1. 2022 byla do zákona o daních z příjmů (ZDP) zavedena nová sleva na zastavenou exekuci (§ 35 odst. 4 ZDP), a to na základě novely exekučního řádu č. 286/2021 Sb.

Dle tohoto ustanovení se „daň poplatníka vypočtená za zdaňovací období nebo období, za které se podává daňové přiznání, snižuje o slevu za zastavenou exekuci, jejíž výše odpovídá výši náhrady, kterou oprávněnému v daném zdaňovacím období nebo období, za které se podává daňové přiznání, přizná exekutor při zastavení exekuce, jejímž předmětem byla pohledávka nepřevyšující částku 1 500 Kč bez příslušenství, a která probíhala po dobu alespoň tří let přede dnem nabytí účinnosti zákona č. 286/2021 Sb., z důvodu, že v těchto třech letech nebyla tato pohledávka vymožena ani z části.“

Tuto slevu bude tedy možné prvně uplatnit již za zdaňovací období roku 2022 buď v daňovém přiznání, nebo v rámci ročního zúčtování daně u zaměstnavatele.

8. Cestovní náhrady – stravné

Základní pravidla pro poskytování cestovních náhrad zůstávají stejná. Nadále na ně mají ze zákona nárok zaměstnanci v pracovním poměru, za určitých podmínek také zaměstnanci vykonávající činnost podle dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti, případně jednatelé a členové statutárních orgánů.

Tuzemské stravné, náhrady za automobil

Sazby tuzemského stravného, sazby základní náhrady za 1 km jízdy a ceny pohonných hmot podle § 158 odst. 3 zákoníku práce jsou pro rok 2023 stanoveny vyhláškou MPSV č. 467/2022 Sb. Tyto sazby stanoví MPSV na základě zmocňovacího ustanovení (§ 189 zákoníku práce).

Tuzemské stravné pro rok 2023:

- 5 až 12 hod ... 129 až 153 Kč
- 12 až 18 hod ... 196 až 236 Kč
- více než 18 hod ... 307 až 367 Kč

Výše stravného v roce 2023 ovlivňuje i stravování zaměstnanců – maximální částka peněžního stravovacího paušálu (peněžitý příspěvek na stravování), který je u zaměstnance osvobozen od daně, činí **107,10 Kč**.

Základní náhrada za 1 km jízdy

Sazba základní náhrady za 1 km jízdy pro osobní automobily v roce 2023 činí **5,20 Kč/km**.

Ceny pohonných hmot pro rok 2023 podle § 158 odst. 3, věta třetí zákoníku práce:

- benzín 95 oktanů ... 41,20 Kč/l
- benzín 98 oktanů ... 45,20 Kč/l
- motorová nafta ... 44,10 Kč/l
- 1 kilowatthodina elektřiny ... 6,00 Kč

Zahraniční stravné

MFČR stanoví každoročně základní sazby zahraničního stravného v cizí měně – pro rok 2023 činí:

- 35 € pro Slovensko
- 40 € pro Maďarsko, Rumunsko
- 45 € pro Německo, Polsko, Rakousko
- 50 € pro Francii, Itálii

Kompletní přehled zahraničního stravného pro rok 2023 je uveden v příloze vyhlášky č. 401/2022 Sb. ze dne 1. 12. 2022.

9. Srážky ze mzdy

Od 1. 1. 2023 opět dochází ke zvýšení (základní) nezabavitelné částky, jakož i hranice plně zabavitelného zbytku čisté mzdy (tzv. výpočtové základny), uplatňovaných při exekučních srážkách ze mzdy a obdobných příjmů.

- životní minimum jednotlivce činí 4 860 Kč a normativní náklady na bydlení činí 15 597 Kč
- **nezabavitelná částka na povinného činí 13 638 Kč** (tj. 2/3 z životního minima a normativních nákladů na bydlení)
- **základní nezabavitelná částka na vyživovanou osobu činí 3 409,50 Kč** (tj. 1/4 z částky 13 638 Kč)
- **částka, nad kterou se zbytek čisté mzdy srazí bez omezení, činí 30 685,50 Kč** (tj. 1,5násobek součtu částky životního minima a normativních nákladů na bydlení)

Zaměstnavatel uplatní nově vypočtené nezabavitelné částky poprvé za výplatní období, do něhož připadne den, od kterého se tyto částky mění, tzn., že nové nezabavitelné částky ovlivní mzdu za měsíc leden 2023, zúčtovanou a vyplacenou v únoru 2023.

10. Lékařské prohlídky

Od 1. 1. 2023 nabyla účinnosti novela vyhlášky č. 79/2013 Sb., o pracovnělékařských službách a některých druzích posudkové péče.

Periodické pracovnělékařské prohlídky u **kategorie 1 a kategorie 2 nerizikové** budou prováděny pouze na základě žádosti zaměstnavatele nebo zaměstnance. I nadále však u těchto dvou kategorií platí povinné vstupní prohlídky. U **kategorií 2 rizikové, 3 a 4** se prodlužuje frekvence povinného dohledu na 3 roky (z dosavadního 1 roku).

Periodické pracovnělékařské prohlídky u **zaměstnanců pracujících na dohody** (tedy DPP a DPČ) se budou nově provádět pouze u rizikových prací, stanoví-li tak zvláštní zákon nebo na základě žádosti zaměstnance nebo zaměstnavatele.

Dále již nebude nutná **mimořádná pracovnělékařská prohlídka** v případě přerušení výkonu práce z důvodu čerpání mateřské nebo rodičovské dovolené a také se ruší speciální pracovnělékařské prohlídky u „řidičů referentů“.

Kontakty

Mazars s.r.o.

International Business Center
Pobřežní 3
186 00 Praha 8
Tel. +420 224 835 730

Editorka vydání:

Martina Farářová
Manažerka oddělení
HR & Payroll Services, Mazars
martina.fararova@mazars.cz
tel.: +420 725 866 316

Kontakt:

Jana Boštíková
Vedoucí partnerka oddělení
HR & Payroll Services, Mazars
jana.bostikova@mazars.cz
tel.: +420 605 700 817

Více informací na:
www.mazars.cz

mazars